

MŪSŲ LIETUVA

Nr 2 (1328) XXVI. 1974 M. SAUSIO – JANEIRO 10 70 centavų
R Juatindiba, 20 Caixa Postal 4421 – 01000 São Paulo. Telef.: 273-03 - 38

NUO ŠIŲ VYRŲ PRIKLAUSO KONE VISO PASAULIO ŽMONIŲ LAIMĖ IR NELAIMĖ

Didžioji nuotrauka kairėje rodo Š. Amerikos teisėją John J. Sica, Jo teisme atsidūrė prez. Niksono nelaiminga Watergate byla ir tas teisėjas privedė atsistatyt vice prezidentą Agnew, labai lipa ant kulnų pačiam prezidentui Niksonui – valo politinį Amerikos gyvenimą nuo šlamšto. Jis paskelbtas (TIME) žymiausiu 1973 m. Amerikos vyru.

Dešinėje du rusai: Zores Medvediev ir Solženicyn-kairėje. Jų tiek bijo komunistų tūzai, jog iki šiol nedrįso areštuot ir pasmerkt, nors spaudoje puola didžiausiu įniršimu. Jie kovoja už rusų tautos laisvę.

Apačioje Egipto prez. Sadatas. Jis pradėjo paskutinį karą su Izraeliu, dabar veda taikos derybas. Nuo jo nusistatymo priklauso, ar bus taika su žydais, ar nebus.

SADAT

Dešinėje Š. Amerikos labai gabus užsienio reikalų sekretorius H. Kissingeris. Išsijuoses darbuojas sutaisyti arabus su žydais.

KISSINGER

Apačioje buv. Š. Amerikos viceprez. Agnew. Ir ta galūnų teisėjas Sica privertė atsistatyt, įrodydamas jo nešvarius darbelius valdžioje būvant.

Kairėje pasakiškai turtingas skurdžios Saudi Arabijos karalius Feisalas. Jis remia Sadatą. Jis nutraukė nafta-gazolina JAV ir Europai. Jis gali susmukdyti Vakarų pasaulio pramonę.

AGNEW

Niekas neginčija, kad nuo Sov. Rusijos ir Š. Amerikos galybės, nuo jų sutarimo ar nesutarimo priklauso pasaulio taika, ar karas.

Ką taip linksmi šaukštada aršusis komunistas kapitalistų tūzui Niksonui?

Ka mačiau dabartiniame Vilniuje?

Senovės išmintim ir paslaptim persisunkęs miestas geria saulės spindulius lyg išsirpęs vaisius, rausvais ir melsvais pastelės tonais nutapytas impresionisto menininko. Jo pastatų sienos, švarios ir įvairiai spalvotos lyg kokioj šiaurės Florencijoje, ramiai alsuoja vidurdienio šilumoj.

Aš einu siaura, vingiuojančia viduramžių gatve, nepaisydama minių, skubančių žmonių, kurie stumiasi pro mane ant siauručio šaligatvio. O aš stebiuos ne tik Vilniaus grožiu, bet ir jo gyva dvasia. Nors miestas šiais metais švenčia 650 metų sukaktį, jis nėra sustingęs muzėjinis paminklas, likęs turistų malonumui. Žmonės plūsta gatvėmis, eidami į krautuves, valgyklas, naktinius barus ar tik pasivaikščiiodami. Visokiasiu stilių ir laikotarpių pastatai, visi ir šiais laikais apgyventi, nesipjauna dėl artimos kaimynystės — visi yra miesto gyvenimo dalis. Senų namų kiemuose ir kvadratuose sėdi senutės, kartais gano vištas. Jas skiria nuo praeivių masyvios geležinės ar medinės senoviškos durys, kurios užpildo akmeninę arką. Man rodos, kad daugelis jų jau porą šimtmečių pilnai nebuvo atidarytos — visas judėjimas vyksta pro mažas durytes, išpjautas didelėse duryse.

Kiemus ir jų vištas, pastatus ir jų praeivius saugo nuo perdidelės kaitros dažni vešliai lapuoti medžiai. Jie su meile pasodinti, kaikurie prieš daug metų, kaikurie tik dabar, puošia miestą ir duoda vėsų šešėlių. Maloniausia išpūdi daro išilgai medžiais apšodinta centrinė Gedimino gatvė, dabar, deja, pavadinta Lenino prospektu. Einu akmenimis išgrįsta gatve, vos išvengdama automobilių, kurių

mažas skaičius yra atsveriamas tokio pašėlusio vairavimo, kaip niekur kitur pasaulyje. Einu įtūžusi ir suerzinta iš restorano, kuriame mane lėtai ir neapsakomai įžūliai aptarnavo. Mano nuotaika pagerėja žiūrint į žalią gatvės perspektyvą. Akys ky-la kartu su nuotaika, ir štai aš grožiuos Vilniaus katedra, baltai tviskančia pro medžius. Įeinu į Gedimino aikštę, ir katedra tiek žėri, baltuoja saulėj, kad akis skauda. Žvelgiu augštin, ir akys randa poilsį Gedimino kalno žalume. Jis didingai ky-la virš miesto, karūnuotas išdidžia pili-mi, pastatyta karalių, kurie patys neturėjo auksinės karūnos, tik žalvarinį kalaviją ir troškima juo apsaugoti savo kraštą nuo negarbės.

Man kažkodėl norisi verkėti. Čia, Gedimino aikštėje, tikra miesto, o gal ir visos Lietuvos širdis. Ji plaka, virpa istorija, legendomis ir tautos dvasia. Visos vaikystės pasakos atplūsta atmintin. Kaip kiti vaikai išaugo su princiais ir miegančiom gražuolėm, su nykštukais ir raganomis, taip mes, iševių antroji generacija, išaugome su Gediminu, Vytautu, su staugiančiu geležiniu vilku, su žyniais, vaidilom ir pagonių dievais. Taip nuostabu, taip neįtikėtina, kad dabar stoviu vietoje, kurioje jaučiu visa tai kaip gyvą realybę. Pilis tikrai egzistuoja, Vytautas palaidotas katedros rūsyje, o giliai jos pamatuose neseniai rasta pagonių šventykla.

Galva apsvaiginta Perkūno smilkalais. Išengiu į vėsius katedros gelmes ir vėl atsimušu į neromantišką tikrovę. Katedra dabar — muzėjus, pilnas labai prasto meno. Bet medinių kaimo kryžių ir koplytėlių paroda primena vėl nemirštančią lietuvišką dvasią, o atsargiai išsau-

gota barokinė architektūra, ypač auksu ir sidabru apkrauta Šv. Kazimiero koplyčia, primena laikus, kai Vilnius buvo ne Europos nežinomas užkampis, bet turtingas miestas ir galingų karalių sostinė. Galima matyti ir tų karalių kapus katedros rūsiuose. Jie ilsisi raudonu akso-mu uždengtuose karstuose. Kas nors neseniai buvo padėjęs puokštę gėlių ant Barboros Radvilaitės, lietuviškos tragiškos ir gražios karalaitės karsto.

Palieku katedrą ir lipu į kalną. Slysta kojos ant akmenimis grįsto staus tako, ir kelias atrodo ilgas. Bet vaizdas nuo pilies viršūnės tikrai vertas vargo. Tolumoje matosi nauji Vilniaus rajonai, baltuoja augšti pastatai, dar toliau žaliuoja kaimas. Bet visur aplink tęsiasi senamiestis — gelsvos sienos, raudonų čerpių stogai ir bažnyčios ant bažnyčių. O viską supa vingiuojanti Neris, dar viena apsauga nuo priešų. Ir nėra per daug sunku išsivaizduoti, kad stoviu gilioje senovėje, kad aplink mane šarvuoti riteriai ruošiasi kovai su priešu, kurį beveik matau atjogantį. Leidžiuosi žemyn prie senos pilies griuvėsių sienų, čiupinėju jas, lyg norėdama, kad jų prasmė, jų didinga nuotaika persisunktų per mano pirštų galus ir keliautų su krauju į širdį.

Pakeliu gabalą plytos, noriu vežtis namo, bet jaučiu, kad nei Gedimino pilis, nei Lietuva negali būti perkelta į svetimą žemę. Aš tikrai ją atminimuose ir širdyje visuomet nešiosiu, ir nors negalėjau nė gabalėlio pilies atsivežti Kanadon, prie Gedimino statytų sienų griuvėsių pasiliko mano širdies ir sielos dalelė.

Rasa Mažeikaitė

Pasaulyje

Buffalo mieste, New Yorko valstybėje, gyvena nedaug lietuvių, bet jie suruošė gintaro parodą valstybinio fakulteto bibliotekoje. Atstovauti ir latviai bei estai. Tautinių šokių festivalyje pasirodė Toronto „Gintaras“. Gintaro paroda vėliau perkelta į du kitus universitetus Buffalo apylinkėse. Pagrindiniai ruošėjai yra trečios kartos lietuviai.

Prof. Dr. Vytautas Klemas okeanografų suvažiavime Floridoje skaitė pranešimus apie pajūrio augmenijos ir srovių tyrinėjimus, Las Vegas mieste gamtos apsaugos įstaigos suvažiavime paskaitą „Jūros pakraščiu tyrinėjimas erdvių satelitais, lėktuvais ir laivais“, kurią skaitė ir II Lietuvių mokslo kūrybos simpoziume Cikagoje.

Bostone, JAV, mirė 92 metų amžiaus Stasys Michelsonas-Michalkevičius, gimęs Kupiškio valsčiuje, 1906 m. atvykęs į JAV, redagavęs „Keleivį“ nuo 1908 iki 1945 m. Per savo gyvenimą pasakė apie 2.000 prakalbų, o daugiausiai pragarsėjo savo „Pasikalbėjimais Mikio su Tėvu“ savaitraštyje „Keleivis“.

JAV Kunigų vienybė pasiuntė laiška Jungtiniu Tautų Žmogaus teisių komisijai memorandumą apie tikėjimo persekiojimą Lietuvoje, kaip tik Žmogaus teisių deklaracijos 25-rių metų sukakties proga.

Ohio valstybės, JAV, Gydytojų draugija 1000 dol. premiją paskyrė Algiui Rukšėnui už jo knygą „Day of Shame“, aprašančią Simo Kudirkos išdavimą sovietams.

Hesseno evangelikų Bažnyčios suvažiavime lietuvius evangelikus atstovavo tautinių šokių grupė iš Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje. Simpoziume „Drąsa būti mažuma“ apie lietuvius kalbėjo Fr. Skerys, apie Vasario 16 gimnaziją A. Krivickaitė. Buvo suruošta iševijos lietuvių spaudos paroda.

Anglijos lietuvių skautų „Romos Kalantos“ stovykloje Lietuvių Sodyboje dalyvavo virš 40 skautų ir skaučių. Sekančiais metais ruošiamas 25-toji Anglijos lietuvių skautų stovykla, į kurią kviesimi svečiai ir iš kitų kraštų.

RYGOJE

Viso gyventojų 731,831

Rusų 42.75 proc.,
latvių 40.87,
žydų 4.18,
baltgudžių 4.11,
ukrainiečių 3.46,
lenkų 2.37,
lietuvių 0.91,
estų 0.20,
kitų 1.15.

VILNIUJE

Viso gyventojų 372,100.

Lietuvių 42.77 proc.,
rusų 26.46,
lenkų 18.34,
baltgudžių 6.50,
žydų 4.43,
ukrainiečių 2.51,
latvių 0.16,
kitų 0.83

KOLCHOZINĖ BUITIS

NE TIK NEMIRÉ, BET NĖ NEMIEGA!

Prieš keletą mėnesių M. Lietuva rašė, jog jau apeita gera vieta stovyklavietei ir poilsio namams, kad sudaryta reikalinga suma rankpinigiams įmokėti, tik savininkas pašuktinę minutę pareikalavo viso milijono, o ne 150.000, kaip buvo derybų pradžioje pasakęs. Tam pirkiniui neišdegus, atrodo, viskas baigta. Ar tas komitetas jau mirė ar tik užmigo, kad nieko nebegirdėti?

Nei mirė, nei miega. Per tą laiką apžiūrėta visa eilė nuosavybių. Vienos per didelės. Kitos per brangios. Trečios per mažos. Stovyklai reikia erdvės, daug vandens, šviesos ir telefonas būtų ne per toli, kad privažiuoti būtų patogiu ir mūsų kaimiškenei priinama kaina. Visa tai suderinti yra nelengvas darbas.

Jei mes būtume tokie susipratę lietuviai ir taip labai mylėtume savo jaunimą kaip Kanados ar Amerikos lietuviai, tai gana lengvai galėtume sukelti reikalingus pinigus, kad ir milijoną kruzeirų. Mūsų ubagystės laikai yra senokai pasibaigę, tik mes vis bijomės skirtis su kruzeiru, jei man pačiam tuojau pat ko nors gero neduoda. Dauguma mūsų tautiečių dar nemato jokios naudos iš stovyklavietės jaunimui.

Šiuo metu turim du labai gerus pasiūlymus. Žemės yra: vienos vietos 5 alkėriai, kitos 5 su puse. Abi vietos yra Bragança Paulista apylinkėje. Viena – 18 kilometrų nuo Bragança, kita tik 6 km. Pirmoji prie gero žvyro kelio, 800 metrų aukštumoje. Turi ir kalno ir slėnio ir vėl kalno dalį, tarpeklyje teka upeliukas. Keletas šaltinių. Visa žemė apdirbta, kavos sodai, bananų, kitokių medelių, eukaliptų miškelis. Namas tik vienas. Kuklus. Reiktų viską tuojau statyti. Kaina – 135.000 kr. Atrodo, jog atiduotų už 110.000, visus pinigus iš karto sumokant.

Antroji vieta tik 6 km. nuo Bragança. Irgi prie gero kelio. Dveji namai, po 4 miegamuosius. Šeiminių name yra dar salionas, veranda, 2 erdvios prausyklos. Daugybė visokių vaisinių medžių jau nešančių vaisius. Daug įvairių paukščių: vištų, kurapkų, pora fazanų, kalakutų, žasų, ančių. Didelis tvenkinys, plati upė nuosavybės riba. Gana vietos ir sporto aikštėms ir palapinėms. Yra elektros šviesa, žuvų peryklos ir tt. Atiduotų su visais įrengimais ir patalyne už 150.000 ir tuojau būtų galima naudotis. Per kokias 2 ar 3 savaites paaiškės, ar galėsime katrą nors pirkti.

Petras Pakalnis

ŠALTA ŽIEMUŽĖ

Šalta žiemužė gruodus sutraukė, jauna mergelė bernelio laukė. Taip skambėjo viena liaudies daina, mėgiama aukštaitė. Perkėlus jos prasmę į dabartinę naftos krizę, reiktų taip niūniuoti: „Šalta žiemužė gruodą sutraukė, pikti arabai naftą nutraukė“. Sekant Europos ir JAV spaudą, galima gerai suprasti, kokią didelę baimę įvarė politikams, biznieriams pramonininkams ir šeimų galvoms arabų užsimojimas sumažinti ar net visai nutraukti naftos eksportą iš tas valstybes, kurios bet koku būdu remia Izraelį. Japonija įspėjo Izraelį apleisti okupuotuosius kraštus ir laikytis 1967 metų Jungtinių Tautų priimtą rezoliuciją.

Singapuro vyriausybė atsisakė parduoti JAV laivams reikalingą kurą. Italijoje benzino kaina pakilo trigubai. Vokietijoje benzinas nepardavinėjamas sekmadieniais, nei Š. Amerikoje, Kanadoje, Olandijoje, nei Belgijoje.

Š. Amerikos pramonininkai ir mokslininkai suka galvas ir tariasi, kaip geriau taupyti energiją, žibalą gazoliną elektrą, ir k.

Antram pasauliniui karui įpusėjus ir vokiečiams nuskandinus keletą tanklaivių, JAV kongresas įvedė keletą rūšių benzino kortelių. Su kortele „A“ savininkai

gaudavo 3 galionus benzino kas savaitę ir galėdavo keliauti apie 60 kilometrų. „B“ kortelėmis buvo aprūpinti darbininkai, kad galėtų nuvykti į savo darbovietes. Korteles „C“ gavo gydytojai dvasininkai ir policija, kad galėtų atlikti savo pareigas. Valdžia paleido šūkį: „Alyva, benzinas, žibalas yra amunicija. Vartok ją išmintingai.“

Šūkiui nuskambėjus, prasidėjo sukčiavimas. Per pirmuosius benzino apribojimo metus vėgyspavogė iš valdžios įstaigų kuponus, su kuriais buvo galima įsigyti virš 100 milijonų galionų benzino. Jis atsidūrė juodojoje rinkoje.

Benzino stočių savininkai įmaišydavo į benzina visokių chemikalų ir jį parduodavo juodojoje rinkoje. Tačiau benzino suvaržymas pasiekė savo tikslą. Į karo galą JAV galėjo skirti kasdien 600.000 statinių benzino karo reikalams.

Dabar JAV nekariauja. Bet girdisi balsai, jog reikia benzina tuojau racionuoti. Bet iki šiol nesutiko prez. Niksonas. Kongresas priėmė įstatymą Alaskoj rastą naftą išnaudoti ir jai atgabenti nutiesti vamzdžius. Kongresas rengiasi priimti kitą įstatymą – pavaryt pirmyn laikrodžius visą valandą. Tuo būdu sutaupyti 2 proc. energijos. Senato prekybos komitetas paruošė įstatymą, pramatantį 140 milijonų dolerių tyrinėjimams mažinų, kurios sunaudotų mažiau kuro ir išleistų švaresnius

dūmus. Savininkai, kurie skirs 1000 dol. savo namams izoliuoti, kad neišleistų šilumos, mokės mažesnius mokesčius. Kaikurios J. AV valstybės nori duoti ilgesnes atostogas mokiniams žiemos metu, kad nereiktų šildyti mokyklų. Tačiau didieji alyvos biznieriai pataria tuojau pat racionuoti gazoliną ir žibalą. To nedarant, gali pakilti bedarbių skaičius ir sumažėti produkcija.

Naftos krizė prasidėjo todėl, kad Europos ir JAV vyriausybės neėmė rimtai arabų gražinimų sumažinti savo produkciją, arba nutraukti naftos eksportą Izraeliui palankioms valstybėms. Dėl to vyriausybės žioplumo dabar tenka nukentėti nekaltiesiems.

Tuo tarp prezidentas Niksonas išleido tokius potvarkius: 1. Nepardavinėti benzino šeštadieniais nuo 9 val. vakaro iki sekmadienio vidurnakčio. 2. Automobiliai gali važiuoti tik 80 kilometrų greičiu. 3. Lėktuvų bendruomenės gaus 25 proc. mažiau benzino. 4. Namai šildytini tik iki 20 laipsnių Celsijaus. 5. Išjungti visas šviesas reklamai ir papuošimams.

Ateitis parodys, ar tos švelnios priemonės išspręs naftos krizę.

KAS ATŠITINKA,

KAI GERA GALVA

TENKA PAIKAM ???

Kartais pajuokaujama, jog esą „gaila, kad gera galva teko kvailam žmogui“ ir jis nesugeba ja pasinaudoti. Tą posakį prisiminiau beskaitydamas Kanados „Tėviškės Žiburiuose“ (1973.IX.13) B. Rimgaudo straipsnį apie Lietuvoje išleistą istoriko B. Dundulio veikalą „LIETUVOS UŽSIENIO POLITIKA XVI AMŽIUIJE“. Mūsų praeities išsamesnės studijos rodo, kad lietuviai turėjo „geras galvas“ ir net „gerus muskulius“ toms galvoms paremti. Deja tos pat studijos rodo, tas geras galvas nešioję lietuviai visgi buvo „durneliai“, t.y. nesugebėjo jomis pasinaudoti savo tautos labui. Tas geras lietuvių galvas savo naudai išnaudojo „menkesnės rusų lenkų galvos“, kadangi jos buvo „gudresnės“. Kadangi istorija, kaip laikrodžio švytuoklė, kartojasi, vėta tą ilgą straipsnį persispausti, gerai įsiskaityti, ir padaryti „gudresnės išvadas“. O pagrindinė išvada bene būtų ši: „Ar ne laikas liautis atiduoti savo „geras galvas“ kitiems ir imti naudoti jas savo pačių tautos labui? Kitas išvadas padarysiu vėliau. Red.

Šešioliktas amžius Lietuvos istorijoje įdomus tuo, kad Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės pašonėje iškyla du didieji jos varžovai: Maskva ir lietuviškos kilmės karalių valdoma Lenkija.

Veikale, be kitų nagrinėjimų temų, yra būdingi trys to laikotarpio momentai, turėję lemiamos reikšmės Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės žlugimui ir iš to sekančiom išvadam – dabarties nelaimėms. Tie trys momentai yra: 1. neišnaudotas Oršos mūšis, 2. praleista proga atsiimti Prūsus, 3. Liublino Unija.

Neišnaudotas Oršos mūšis

Stiprėjanti Maskva vis smarkiau ir smarkiau puldinėjo Lietuvos valstybės sritis, esančias Maskvos pašonėje Okos augštapio kunigaikštystės. 1507 Liepos 14 d. Maskva laimėjo didelį mūšį. Tai buvo pirmasis Maskvos pergalė prieš Lietuvą. Maskva laimėjo dideles Lietuvos valstybės sritis rytuose.

1514 m. prie Oršos lietuviai laimėjo lemiamą mūšį prieš rusus. Šis mūšis, išnaudotas ligi galo, galėjo pasukti Maskvos likimą visiškai kita linkme. 30.000 lietuvių kariuomenė sumušė 80.000 rusų kariuomenę. Mūšis nuaidėjo per visą Europą. Buvo išleisti net panegiriniai eilėraščių rinkiniai. Po šio mūšio Maskvos galybė galėjo būti likviduota visiems amžiams.

Tačiau pergalingas Oršos mūšis nepasiteisino strateginiu atžvilgiu, nes jis nebuvo kaip reikiant išnaudotas... Lietuvos kariuomenei nepavyko atgauti stiprios Smolensko pilies... Smolenskas buvo tarsi vartai Lietuvai į rusų valstybės gilumą, o Maskvai – į Lietuvos valstybę.

Tai atsitiko todėl, kad Lietuvos kariuomenė buvo sudaroma iš mobilizuotų bajorų.

Tokia kariuomenė karo lauke dar galėjo atlikti savo uždavinį, bet ji netiko išlaikyti užimtoms tvirtovėms ir išnaudoti pergalėms, nes norėjo greit grįžti namo. S. Solovjovas įžiūri kad Lietuvos kariuomenės vadai geriau buvo įvaldę karinį meną, nes beveik visuose dideliuose susirėmimuose atvirame lauke Maskvos kariuomenė XVI a. pralaimėdavusi.

Neturėjimas nuolatinės kariuomenės buvo Lietuvos valstybės viena pagrindinių pralaimėjimo priežasčių. Maskva tuo-

GERA GALVA PAIKAM

Iš 3 psl

met laikė nuolatinę kariuomenę ir ji žengė į laimėjimą. Be to, lenkų intrigos siekė savo tikslų. Net popiežius palaikė Maskvą. 1519 m. Leonas X rašė Maskvos carui.

Neverta kovoti su Lietuva ginklu: laikas ją naškina, nes Zigmantas neturi įpėdinio, po jo mirties Lietuva niekaip nenorės turėti savo valdovo lenko, o lenkai nenorės lietuvio, ir tada abi valstybės susmuks.

Praleista proga

Antra D. Lietuvos Kunigaikštystės politikų klaida buvo nesugebėjimas atgauti platų Baltijos jūros kraštą ir atidaryti jūrą Nemuno žiotis, kurios nuo amžių yra etnografinėse lietuvių žemėse.

Atgauti prarastas Baltijos pajūrio sritis Lietuva turėjo kelias progas. Patogiausia proga buvo, kai vadinamajame trylikos metų kare kryžiuočių ordinas visai nusilpo ir Lenkija 1466 m. sutartimi atgavo Vislos žiotis bei aplinkines sritis prie Baltijos jūros. Lietuva šiame kare buvo neutrali ir už tai nieko iš ordino užkariautų lietuviškų žemių neatgavo.

Jokiu būdu negalima visai pateisinti pasyvios Lietuvos ponų tarybos politikos šiuo svarbiu momentu. Susitarus su Lenkija ar viena pati Lietuva turėjo vienaip ar kitaip įsikišti į vykstantį karą ir įjungti Prūsijos dalį į Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę, neatsižvelgdama net į galimą Lenkijos protestą. Lietuva praleido gerą progą pakeisti Melno taika nustatytas sienas ir atgauti kryžiuočių užgrobtas vakarines lietuvių prūsų gyvenamas žemes.

Lietuva išlaikė tik siaurą ruoželį prie Baltijos su Palangos uostu. Šis ruoželis šimtmečiais kirto ordinų užgrobtas žemes, silpnino jų jėgas. Palangos pajūrio išlaikymas Lietuvos rąkose buvo rakštis ne tik ordinų kūne, bet „iš dalies dėl to latviai ir estai nebuvo germanizuoti — jų neištiko prūsų likimas“.

Skaudžiausias pralaimėjimas

Pats skaudžiausias ano meto Lietuvos politikos pralaimėjimas buvo Liublino unija. Lenkai, šia unija pasinaudodami, atplėšė didžiulius Lietuvos valstybės plotus. Griebdamiesi intrigų, šantažo, lenkai naudojo bet kokias priemones priversti Lietuvą jungtis su Lenkija. Tam tikslui buvo naudojami net dvasiškiai. Antai 1555 m. Kroku-

vos ir Varmijos kanauninkas Martynas Kromeris išleido Lietuvą įžeidžiančią kroniką. Vysk. Zbignevas Olesnickis reikalavo jėga užimti Lietuvą ir ją prijungti prie Lenkijos.

Lietuvos didikai kiek įmanydami priešinosi, tačiau smulkioji Lietuvos bajorija linko prie lenkų, nes juos viliojo lenkiškos šlėktos teisės bei privilegijos.

Pirmą kartą Lietuvos bajorija viešai pasisakė už uniją savo karinėje stovykloje prie Vitebsko 1562 m. Lietuvos kariams nuteriojus pasienines rusų vals-

tybės žemes, prie Vitebsko sutelkti Lietuvos bajorai savo seime kėlė reikalavimą tuojau paleisti kariuomenę namo dėl maisto stokos... ir kuo greičiausiai sudaryti uniją su Lenkija. Labai galimas dalykas, kad lenkų feodalų agentai pasinaudojo Lietuvos bajorijos nuotaikom ir ją dar pakurstė.

Pagaliau lenkams naudojant įvairias suktybes, apgaudinėjant net karalių, vadinamasis Liublino seimas buvo sušauktas. Lenkai iš Krokuvos į Varšuvą atsivežė visą karalystės dokumentų archyvą — iš viso 14 dėžių dokumentų. Po ilgų derybų ir ginčų lietuviai unijos teksto nepriėmė ir išvažiavo. Lenkai suredėgavo jiems priimtina tekstą ir jį karaliaus vardu paskelbė. Liublino unijos tekstas yra lenkų suktybių tekstas.

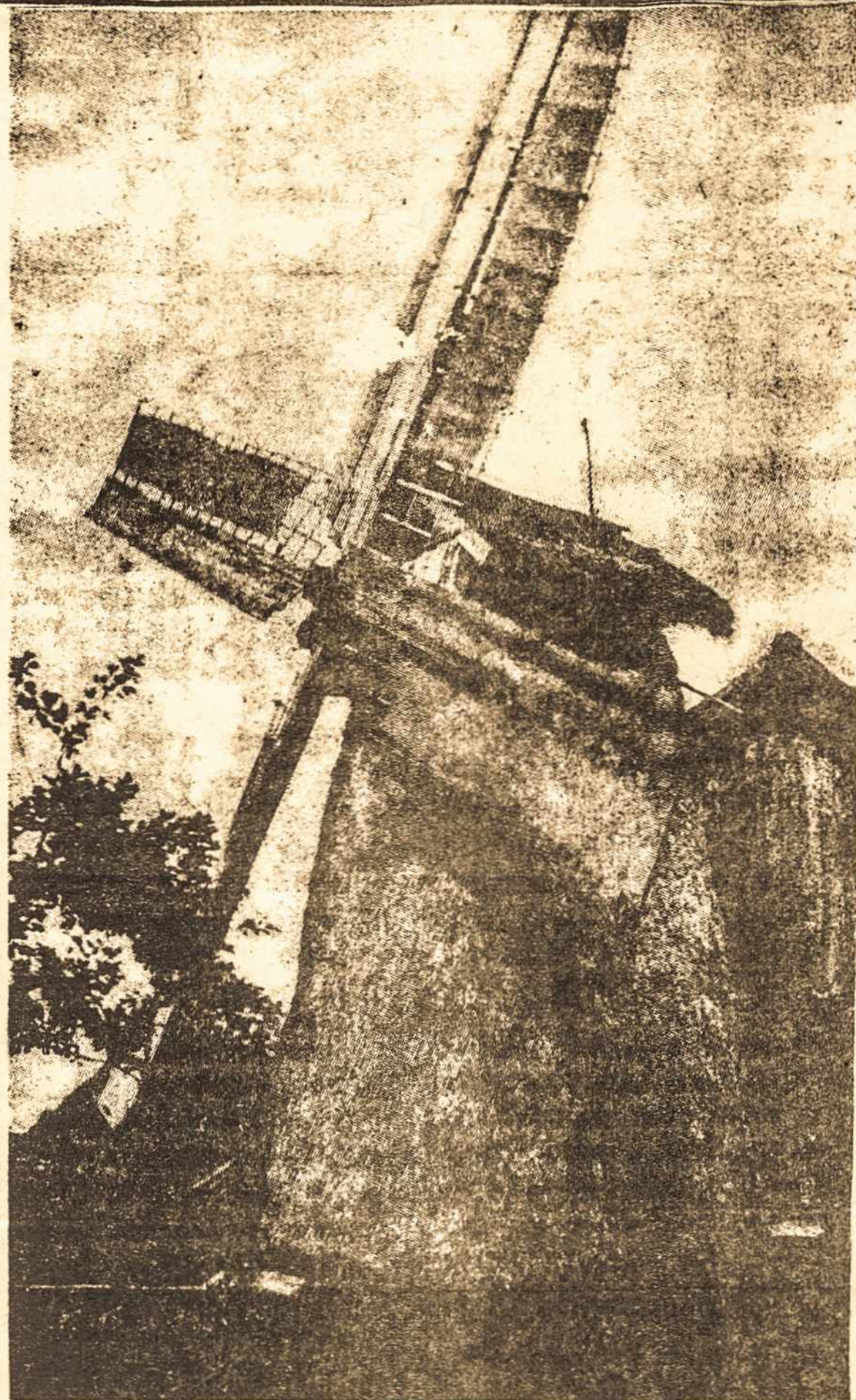
Įsidėmėtinios išvados

Savo veikalo pabaigoje B. Dundulis mums palieka, mano nuomone, teisingai ir įsidėmėtinai kaip gilaus tyrinėtojo istoriko prieita išvada:

„Lietuvos vadovaujantieji sluoksniai nėjo nacionalinės kultūros ugdymo keliu. Jie nesirūpino lietuvių kalbą padaryti valstybine kalba, nematome jų ryžtingų pastangų visas lietuvių gyvenamas žemes sujungti į vieną valstybę. Vienu iš unijos padarinių buvo sustiprėjęs lenkų kalbos ir kultūros skverbimasis ir aukštųjų Lietuvos sluoksnių polonizacija.

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovai ir feodalai nedėjo pastangų išvaduoti kryžiuočių užgrobtas vakarinių lietuvių ir prūsų žemes ir sujungti jas su Lietuva. Jų išvadavimas būtų sustiprinęs Lietuvos nacionalinį branduolį, ir jį būtų tvirtai atsirėmusi į Baltijos jūrą.

Lietuvos bajorai, užuot kūrę lietuvių nacionalinę kultūrą ir lietuvių kalbą padarę valstybine kalba, žvelgė į svetimas kultūrinės vertybes. Tiesa, jie,

Vėjinis malūnas. Jurgeliškių km., Šiaulių vls. ir aps.

pirmiausia didikai, lenkėjo tik tai kalba ir kultūra ir ilgai buvo prisirišę prie savo valstybės, gynė jos politinį savarankiškumą. Tačiau tuo metu valstybinį patriotizmą turėjo pakeisti tautinis patriotizmas. Tada, kai valstybė turėjo tarnauti lietuvių tautai, vyko priešingas, žalingas lietuvių tautai ir kartu valstybei reiškinys — viešpataujančio luomo nacionalinis atitrūkimas nuo jos etninio pagrindo — liaudies, kuri pasiliko ištikima lietuvių kalbai ir nacionalinėms tradicijoms“.

Patys savo kraštą niokiojo.

Prie šio, kas čia autoriaus pasakyta lieka dar vienas mūsų tautinio charakterio ligi šiol neišgydytas momentas. Imkim pvz. kad ir šitokį su kalbama tema susijusį aspektą: Lenkijos karaliai išstisus šimtmečius buvo lietuviai, bet jie nešė į Vilnių lenkybę, o ne į Krokuvą lietuvių. Tie karaliai ne tik patys sulenkėjo, bet ir į Lietuvą lenkybę nešė. Ne lenkai pirmieji atsiuntė armijas Lietuvai užgrobti (tada jie tai padaryti buvo persilpnę), bet Jogaila užnėrė

kartuvių kilpą savai tėviškei, susižavėjęs Jadvygos karūna. Ir pirmasis Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės padalinimas buvo įvykdytas ne lenkų karinės pajėgos, bet lietuviškos kilmės karaliaus Zigmanto Augusto dekretais. Didžiulės sritys pietuose ir rytuose (įskaitant ir Kievą) buvo prijungtos prie Lenkijos. Ne lietuvis bajoras sulietuvino lenką, bet lenkas bajoras, įsitaisęs Lietuvoje, sugebėjo lietuvius bajorus sulenkinti jų pačių žemėje. Anglai net į tolimus užjūrio žemynus atnešė savo kalbą ir ją ten įskiepijo. Mūsų vyrai nuėjo pas lenkus ir prarado ne tik kalbą, patys dingo, bet ir sugebėjo pražudyti didelę dalį savo tautos. Tiesa, buvo kovotojų dėl savo tautos išlikimo, buvo pasišventėlių ir didvyrių, bet aplamai rezultatus matome istorijos veidrodyje savo nenaudai. Juk net nepriklausomai Lietuvai prisikeliant, gėdingą Vilniaus krašto užgrobimą įvykdė lietuviško kraujo ir savo atsiminimuose save lietuvišiais vadinantys — Pilsudskis ir Želigovskis. Abu lietuvių ba-

Jaunystes Aidai

VAZIUOJAM

I

STOVYKLA

Kada Sausio 13.
9.00 valanda
Is Zelinos is
Ramoves kiemo.

BUS DAUG LINKSMUMO, NAUJUMO, IR
VAUDINGUMO

Kur Mailasquy (Tarp Cotia ir S. Roque) Raposo
Tavares km 55.

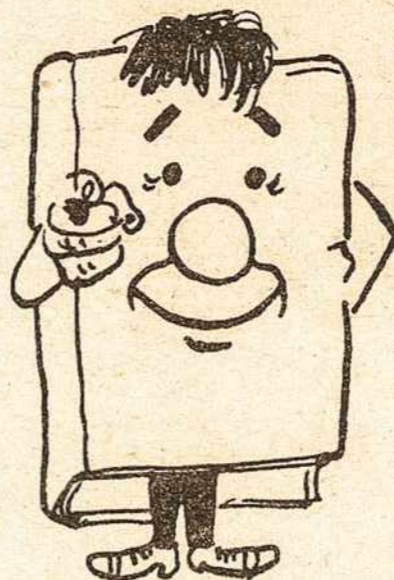
VAMOS ACAMPAR

Quando? do dia 13.1. até 20 I.
O dia 13.1. as 9.00 horas saida do patio
da „Romuva“, V. Zelina.

Aonde Mailasquy – km 55 da Raposo Tavares.

BŪTINAI PASIIMTI – OBRIGATORIO

1. Šiltą antklodę ar miegamą maišą. Cobertor quente our sacco
Para dormir.
2. Du rankšluosčius: didelį ir mažą 2 toalhas: uma de rosto e uma
de banho.
3. Dvi paklodės – 2 lençois.
4. Dvejos ilgos kelnės – duas calças compridas
5. Trumpos kelnės – alguns shorts
6. Sportiniai batai ir sandalai – tennis e chinelos
7. Marškiniai – camisetas our blusas.
8. Šiltą švarką (= casaco quente (japona)
9. Kojines – meias
10. Naktiniai drabužiai – pijamas
11. Maudymuisi apranga – roupa para banho
12. Muilo, dantims pastos ir šepetukas –
sabonete, pasta de dentes, escova de dentes.

RELATÓRIO DE ATIVIDADES

Aulas de Lituano

De 1/8/ 73 a 14/12/ 73

Início de agosto: Aulas muito frequentadas, com ótimo aproveitamento. Cêrca de 12 alunos.

II. Entre agosto e setembro: Aulas não podem ser realizadas devido de ensaios e apresentações de danças Início de um sensível declínio no numero de alunos.

III. Outubro, novembro e dezembro: Razão da aula para alguns dos alunos: „Exclusivamente ganhar pontos“.

Descrição das aulas:

Elementos coletadores de pontos conseguiam o que queriam, apenas comparecendo às aulas, ganhando com isso a assinatura na carteirinha, o que vale pontos. Portanto só copiavam (em papeis avulsos os quais foram logo perdidos) o que era eles ditto e não estudavam em casa, já que não tinham interesse algum em aprender. Com isso muitos dos bons alunos desistiram, pois tal desleixo gerava bagunças em aula, tomando tempo útil de estudo, para reprimir estas manifestações.

Com tais acontecimentos, somente sobraram elementos interessados em pontos, como realmente aconteceu.

Alunos merecedores de crédito: Sandra, Danuté, Luiz.

Alunos que frequentaram as aulas, frequentemente: Douglas, Luiz, Roberto e Wilson.

* Interesse exclusivo em pontos.

OPINIÃO PESSOAL

Duas aulas semanais com uma provinha no sábado, com um boletim de notas, assinado pelos pais.

Uma certa quantia mensal de no-

tas que dá a direito de fazer uma excursão ou acampamento a um bom lugar.

O não comparecimento às aulas acarreta i; decréscimo de pontos.

IMPORTANTE: Fazer uma programação de aulas intensivas especialmente com diálogos, com bastante tarefas para casa.

Arnaldas Zizas.

ŽILVITIS

Quem é? Onde tem sua sede? Qual é o seu objetivo?

Frequentemente ouve-se falar: quantos jovens há no grupo? quantos grupos de danças há?

A casa da juventude RAMOVÉ esforça-se em juntar todos os jovens lituanos de Vila Zelina e, caso queiram, também de outros lugares.

Nesta participam os seguintes grupos: ATEITININKAI, ESCOTEIROS, e o grupo de dança „ŽILVITIS“

O ŽILVITIS não é didicado exclusivamente a danças, mas sim a cultura lituana em geral.

Por causa de contínuos contra tempos, o ŽILVITIS teve que passar por renovações, pois não interessava-se pelas atividades, nem pelas regras de uma boa conduta.

Os jovens são de todas as idades dispostos em grupos. Do momento que foi dado nome de ŽILVITIS ao grupo e dança dos maiores foi mais restringido, o que ocasionou conflitos.

De agora em diante mudará o nome, o qual chamar-se-á

VIENYBĖ

RŪTELĖ é o grupo dos médios. EGLUTĖ é o grupo dos pequenos

Avisamos que os grupos EGLUTE RŪTELĖ E VIENYBĖ fazem parte de um só grupo ŽILVITIS. Os quais tem sua sede na

„RAMOVÉ“

A senhora Vinkšnaitienė confiou a responsabilidade dos grupos aos padres SALESIANOS.

PADRES SALESIANOS

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

ROMANUI MALO-
NU MATYTI, KAD
DAUGUMA BAJORŲ
GERBIA JO VALDŽIA.

Mūsų Lietuva Mažiesiems

AR JAU UŽSIRAŠEI
! STOVYKLA?
DAR NE?...
KO LAUKI?
AŠ TEN BŪSIU...
IR KĘSTUTIS BUS! Irutė

Redakcijos žodis
pašibaigė šventės...Kęstutis liūdnas. Bet liko dar daug dienų atostogų. Kas parašys redakcijai, kaip praleido atostogas? O kaip su STOVYKLA? Kas papasakos apie ją? Bus daug naujienų grįžus iš stovyklos. Visiems linkime daug saulės, geros nuotaikos ir daug gražių dienų. IRUTĖ IR KĘSTUTIS bus stovykloje. Apie tai išgirsite kitame numeryje. Mokytis? Ne, ne...tikrai nereikės. Tik žaisti, tik žaisti.

Redaktorai

Juokai... Juokai...

Mokykloj
Mokytojas supykęs baro mokinį:
— Tavo šitas namų darbas yra tiesiog baisus. Nesuprantu, kaip vienas žmogus gali pridaryti tiek klaidų?
— Aš ne vienas ir dirbau, — teisinasi mokinys. — Man ir tėvas padėjo.

Iš mokyklos
Tėvas klausia iš mokyklos grįžusio sūnaus:
— Atvažiavo naujas mokytojas?
— Taip, tėveli.
— Kaip jis tau patinka?
— Dar nieko negaliu pasakyti. Pirmiau mes turime jį išmėginti.

Mokytojas nemoka
Andriukas, grįžęs pirmą kartą gyvenime iš mokyklos, prisista- to tėvui.
— Na? — klausia tėvas, — ar daug mokykloj šiandien išmokai?
— Ką ten gali išmokti, — at- sako Andriukas. — Mokytojas pats nieko nemoka, o visą laiką mokinius klausinėja.

Pasaulio forma
— Pasaulis yra apvalus? — klausia mokytojas.
— Ne, — atsako mokinys.
— Pasaulis yra plokščias? — vėl klausia nustebejęs mokytojas.
— Ne, — atsako mokinys.
— Tai koks tas pasaulis yra?
— Mano tėvelis sakė, kad deformuotas, — paaiškino moki- nys.

KUCRUS
CUKRUS
CUCRUS

PAMUKA
PAMOKA
PAMOCA

PANELĖ
PANĖLĖ
PANĖLE

AX NEGINAU
AŠ NEŽINAO
AŠ NEŽINAU
IR AŠ...

ŽODYNAS

Raminės.

Dobiliukai.

Pienės.

IRUTĖ IR KĘSTUTIS

110/74

Panel 1: Irutė: "alegria! alegria!"
Kęstutis: "KODĖL TAIP LINKSMAS?"

Panel 2: Kęstutis: "ferias IR STOVYKLA"

Panel 3: Irutė: "SKAITO: PASIIMTI: RANKSLUOSTIS. ŠUKOS.."
Kęstutis: "NEUŽMIRŠTI"

Panel 4: Irutė: "ORAS GERAS! NELYJA IR BUS STOVYKLA!"

D. BASTYS

Literatūra - Daile - Mokslas

"Terra australis" - poezijos antologija

II MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPZIUMAS JAV-SE.

Suvažiavo didelis skaičius lietuvių mokslininkų į Chicagoje vykstantį mokslo ir kūrybos simpoziumą. Trečiadienio vakarą buvo susipažinimo pobūvis Tautiniuose namuose, kur jaukiai laiką praleido šimtinė svečių. Ketvirtadienio rytą vyko organizaciniai Lituanistikos instituto ir Pasaulio lietuvių inžinierių bei architektų suvažiavimai.

Mokslo ir kūrybos simpoziumas sutraukė per 100 mūsų mokslininkų iš JAV ir Kanados. Jį atidarė organizacinės komisijos pirm. J. Jurkūnas. Sol. D. Stanikaitytei vadovaujant, sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai. Fortepijonu palydėjo muz. A. Vasaitis. Vysk. V. Brizgys sukalbėjo invokaciją. Inž. J. Jurkūnas pasveikino suvažiavusius, linkėdamas sėkmės.

Gen. kons. J. Daužvardienė džiaugėsi lietuvių šviesuolių susibėgimu, prisimindama, kad iš savų mokslininkų lietuviai laukia daug pastangų keliant Lietuvos laisvės reikalą.

Prof. V. Vardžio įžanginė kalba

Prof. V. Vardys pasakė pagrindinę kalbą tema: "Akademiško dilemos dabartis iš šimtmečio perspektyvos". Pabrėžė, kad pirmą kartą čia turime tiek mūsų mokslo žmonių: apie 40 profesorių, apie 30 daininčių prie tyrimų, daug architektų, inžinierių, kunigų. Šiame simpoziume dvigubai daugiau mokslininkų, negu buvo pirmame. Ir tai gal tik ketvirtadalis mūsų išsivijoje turimų mokslinių jėgų yra suvažiavę.

Šis simpoziumas vyksta minint 100 m. sukaktį nuo lietuvių švietimo išsivijoje. Pirmoji liet. bažnyčia buvo pastatyta 1874 m. Shenandoah.

Prieš 50-60 m. lietuvių masės buvo didesnės, negu dabar. Sumažėjimas įvyko dėl neturėjimo savo intelektualų. Mažai tautai, įvairių kaimynų stumdomai, stip-

Tęsinys 8 psl.

Jurgis Janavičius priklauso prie kraštutinių modernistų. Jo angliški eilėraščiai spausdinami australiečių žurnaluose. Išleistas rinkinys "Journey to the Moon". Lietuviškoje poezijoje jis mėgsta žodžių ir minties akrobatiką, galvosūkinus, miglose paskendusius vaizdus. Kartais atrodo, kad jis rašo ne skaitytojui, tik sau pačiam pažaisiti žodžiais. Kasgi turės kantrybės šifruoti tokį galvosūkį kaip "Tėviškę turėjau" (99 p.), arba kas pajėgs suprasti, ką autorius nori pasakyti eilėraštyje "Aras nutūpė".

Jau miręs Kazimieras Kunca-Kuncevičius (1912-1965) yra klasikinės formos atstovas. mėgstantas taisyklingus posmus, tiesioginį pasisakymą, nostalginius motyvus:

Atein naktis į mano pilką gūžta.
Uždaro man išvargusias akis,
Ir aš regiu, kaip sode klevas lūžta.
Ir tu sugrižt, sugrižt mane šauki.

Ketvirtis šimtmečio nuo komp. Gruodžio mirties

Daugelio pamėgtų dainų kūrėjas komp. Juozas Gruodis yra miręs 1948 m. bal. 16 d. Šiomet sueina 25 m. nuo jo mirties. Mirė eidamas 64 m. Buvo kilęs nuo Antazavės, Zarasų apskr. Obeliuose mokėsi muzikos pas M. Petrauską. Toliau muzikoje gilinosi grafo Przedzieckio Rokiškyje įsteigtoje muzikos mokykloje. Teturėdamas 14 m., pradėjo vargoninkauti. Utenoje, Kuktiškėse, Aluntoje. Muzikos studijas tęsė Maskvoje ir Jaltoje, o vėliau, kaip Lietuvos stipendiatas, Leipciigo konservatorijoje.

Studijas baigęs, tapo Kauno valst. operos dirigentu, nuo 1953 m. — konservatorijos direktorius ir kompozicijos profesorius. Jo mokiniai yra: A. Budriūnas, J. Gaidelis, A. Račiūnas, Kl. Griauzdė. Pasižymėjo kūrybos gausumu ir įvairumu. Populiariausi jo kūriniai: Visur tyla, Aguonėlės, Burtai, Mylėk ir kt. Rašė kūrinius fortepijonui solo, smuiko sonatą, eilę kompozicijų orkestrui, baletą ir siuitą "Kastytis ir Jūratė". Parašė chorui apie 30 dainų, ir tai tokių skambių, kaip Šiltas, gražus rudenėlis, Ei, jauniejil, Tėve mūsų. Muzikos klausimais rašė N. Romuvoje, Muzikos žurnale. Mirė širdies smūgiu, eidamas 64 metus.

PR. NAUJOKAITIS

Artėjančios mirties nuojauta išreiškiama simboliškai, lūžtančios kėdės įvaizdžiu ir noru savo buitį pratęsti bent žolėje:

Zole linguosiu aš
Pavasarių žaisme —
Vėliau atėjęs ras
Pavirtusį žeme —

K. Kuncai, atrodo, kaip kada pritrūksta lyrinio elemento, nuslystama į prozinį pasisakymą, į jausmo ir minties lėkštumą.

Aldona Prižgintaitė yra savyje susikaupusi kontempliacijos poetė, mėgstanti laisvą ritmą, trumpų eilučių ilgus eilėraščius. Jos mąstymuose juntamas nuširdus jausmas, mintis įvelkama į poezijos vaizdus. Prarastos tėvynės ilgesys ir jai sukuria pačius gražiausius posmus:

Pusę pasaulio
aš apkeliavau
kad čia
ramybėje kapų
aš pastovėt
galėčiau
ir apmąstyt
ką praradau
aš metų bėgy...

Tik negaliu suprasti, kodėl ir šiai nuširdžiai poetei patinka maniera — kaikuriuos eilėraščius rašyti be skyrybos ženklų. Maniera poezijos vertės tikrai nepakelia.

Bronius Žalys mėgsta palaidesnės formos eilėraščių, sudėtingesnius vaizdus, supintas metaforas:

Ir aš girdžiu,
kaip jų tyli,
bet visatos krantus pasiekianti
giesmė
į žemę krinta pluoštais spindulių,
kurie, akacijos žiedų auksinių
kilpose įkliuvę,
po kojom dūžta sidabru. —
Braidžioja akys žvaigždynų mariose
ir Grižulio Ratų surasti negali,
tik Pietų Kryžius spindi toks ryškus!

Iš upės kyla tirštas rūkas ir lėtai
užplūsta slėnių platu,
ir jame pamatai,
lyg sidabriniam veidrody
seniai girdėtos pasakos,
keistais pavidalais sustojusius
medžius

Tačiau tose platumose autorius kartais pameta poetinę nuovoką ir paklysta, nebesuvaldydamas užsibrėžtos tikrovės medžiagos. Toks nevykęs yra "Aestiorum gentes".

Jonas Rackus eiliuoja klasikiniu būdu gana sklandžiai. Tačiau jo eilėraščiuose jaučiamas apstus prozinis elementas, stoka gilesnio jausmo. Pastangos išreikšti nostalginį turinį visada jaučiamos:

Ilgesy kasnakt sapnuosis

Sviesus kelias į namus —
Tėvo sodas, klevas, uosis
Ir upelis neramus

Tose pastangose dar trūksta betarpiško širdies balso, pilnesnio estetinio išbaigimo. Geriausias J. Rackaus eilėraščių, man atrodo, yra "Pušis prie Nemuno".

Rinkinio redaktorius Juozas Almis Jūragis yra paskutinis šios knygos puslapiuose. Savo eilėraščių rinkiniu "Tolimieji mirazai" (1964) jau yra taręs savo poetinį žodį. Čia nuosaikiais kontempliaciniais eilėraščiais tik papildo save. Susimąstyme jis moka sustoti ties sekundėmis ir pajusti bėgančio laiko prasmę:

Kai prieisiu kapo rimtį,
Ir užges šviesa dienos,
Nebegrįšiu pasiimti
Aš sekundės nei vienos...
Tik svajonės šauks žydėti,
Plaks gajį širdis jaunai,
Žemė nepaliaus kuždėti:
Per trumpai čia gyvenai. —

J. Jūragis išreiškia ir bendrą visų Australijoje, toje "nesugrižimo žemėje", gyvenančių lietuvių poetų klausimą ir širdies gėlą:

Ko mes atkeliavome čia
nuo vandens pilno Nemuno?
Ko mes ieškome čia,
oceanuose smėlio,
išsisėmę, silpni ir pavargę?

Ir toliau kalba apie dykumų vėjus, išdžiūvusių druskinių ežerų dugną, kur žemė šaukiasi lietaus, gyvybės grįžimo. Tai niūrus Terra Australis peizažas, atsiliepiąs ir kitų poetų eilėraščiuose. Neįprasta, žiauri gamta, į pasaulio pakraštį nutolimas nuo savo gimtosios žemės gal ir yra ta priežastis, kad lietuvių australiečių poezijoje toks ryškus yra nostalginis elementas.

Rinkinys išleistas labai gražiai: geras popierius, gerai įrištas, kietais viršeliais, savo išore daro gerą įspūdį. Eilėraščių turinys ir forma atskleidžia Australijoje kuriančių lietuvių poetų kūrybinį veidą ir yra reikšmingas indėlis į išsivijoje poezijos lobyną. Rinkinys svarbus dar ir tuo atžvilgiu, kad nemaža dalis Australijos lietuvių poetų K. Bradūno redaguotoje poezijos antologijoje, redaktoriaus subjektyviu sprendimu, buvo palikta už literatūros ribų.

TERRA AUSTRALIS. Australijos lietuvių poezijos rinkinys. Redagavo Juozas Almis Jūragis. Sydney, 1972. metai. Knyga kietais viršeliais, didelio formato, 160 psl., kaina \$4.00. Išleido "Minties" spaustuve, 417 Burwood Rd., Belmore Sydney, N.S.W., Australia. Tėviškės Žiburiai

DIDYSIS MŪSŲ KULTŪROS SAVAITGALIS

Iš 7 psl.

ri išeivija galingame krašte turi didelės reikšmės. Pasikeitė mūsų išeivijos struktūra. Pirma mūsų išeiviją sudarė darbininkija, o dabar pakilo mokslo žmonių procentas. Kai kurie sociologai kalba apie naują intelektualų klasę dabartinės pasauly. Pakilus mokslininkų procentui, jų svoris turi didėti. Šio elemento dabar daugiausia yra Liet. Bendruomenėje.

Savaitgalio lietuviybė nėra pakankama. Universitetinio žmogaus su lietuviška visuomene neriša darbo ir duonos kasdieniai ryšiai. Lietuviai mokslininkai yra toliau nuo savos visuomenės ir reikia daugiau kreipti į juos dėmesio, kad jie būtų laimimi lietuviybei. Mokslininką reikia išlaikyti arčiau, nepaliekant tik lietuviško laikraščio skaitytoju. Iš lietuvių intelektualo reikalaujama ne vien proginių nuėjimo į lietuvišką koncertą ar knygos nusipirkimo. Lietuviškai visuomenei svarbu lietuvių mokslininko įjungimas į lietuviškos visuomenės siekimus. Nuo to priklausys, kaip sėkmingas bus ateinantis lietuviškos visuomenės šimtmetis.

J. Jurkūnas pažymėjo, kad šio simpoziumo rengėjai yra Liet. inž. ir architektų s-ga, Lituanistikos institutas ir Liet. gydytojų s-ga.

Priimta rezoliucija išreiškianti susirūpinimą augančia priešpaura Lietuvoje. Protestuojama prieš lietuvių intelektualų persekiojimą tėvynėje.

Pažymėtina, kad simpoziumas labai gerai organizuotas. Viskas vyksta Jaunimo centre, išskyrus koncertą ir banketą. Išleista simpoziumo programa su paskaiti-

ninkų biografijomis ir nuotraukomis. Išleistos paskaitų santraukos lietuvių ir anglų kalbomis.

Ketvirtadienio popietėje vyko moksliniai sekcijų posėdžiai: istorijos, biochemijos, fizikos-matematikos. Istorijos sekcijos daugiau vyresniųjų, kituose — gausu ir jaunimo.

Iš Washingtono atvykę Amerikos Balso atstovai A. Petrutis ir R. Sakadolskis suvažiavimo eigą, pasikalbėjimus su mokslininkais įrašinėjo į juosteles transliacijoms į Lietuvą. Pažymėtina, kad simpoziumo rengimo darbų komitetą sudarė: V. Vardys, St. Matas, R. Šilbajoris, J. Valaitis, E. Lenkauskas, J. Jurkūnas. Organizacinę-techninę komisiją: J. Jurkūnas (pirm.), St. Balzekas, L. Dargienė, D. Giedraitis, J. Janušaitis, A. Kerelis, V. Lapienė, A. Lipskienė, J. Paštukas, J. Rimkevičius, A. Siliūnas, J. Stulpinienė, V. Vintartas.

Apie Lietuvos praeitį

Popietėje daugiausia klausytojų sutraukė istorijos paskaitos. Prof. J. Puzinas, panaudodamas archeologinius duomenis, pateikė įdomių faktų iš Vilniaus praeities. Pačiame Vilniuje atrastas senovės sidabro lobis apie 50 kilogramų. Radiniai iš I šimt. prieš Kristų jau rodo, kad Vilniaus vietovėje buvo gyventojų. Surasta sodybos liekanų iš V šimt. po Kristaus. Paskutiniu metu atkastas ištisas kaimas iš XIII šimt. Atrastas ir mūrinis pastatas iš XIII šimt. Spėjama, kad čia buvo Mindaugo katedra. Kryžiuočių raštuose minima, kad Mindaugo laikais buvo įsteigta vyskupija ir pastatyta katedra. Šie metai yra sukaltuviniai (650

m.) kaip pirmą kartą paminėtas Vilniaus miestas kaip Gedimino sostinė. Pats miestas įkurtas anksčiau.

Dr. V. Maciūnas papasakojo apie dr. J. Šaulio archyvą Pennsylvanijos universiteto bibliotekoje. Dabar daugelis tuo archyvu naudojasi. Archyvas sutvarkytas chronologiškai ir dalykiškai. Yra dokumentų iš užsienio lietuvių studentų veiklos, apskaitai medžiagos iš 1914-1915 m. — "Lietuvos žinių" archyvo, yra

Prof. dr. Vyt. Vardys

vienas nepausdintas Žemaitės ramkraštis. Retenybė — dešimtosios vokiečių armijos protokolu knyga. Yra Lietuvos Tarybos dokumentų pluoštas, gausu medžiagos (— 16 aplankų) iš Šaulio diplomatinės veiklos. Tai pinmaeilė medžiaga Lietuvos istorijos tyrinėtojams. Didelė archyvo dalis — 44 aplankai — privati korespondencija. Dr. Šaulys viską rinko su kolekcionierio aistra. Yra įdomių Tumo laiškų, taip pat Baltrušaičio, Čiurlionienės, Šeinaus, Vydūno, Biržiškos, Būgos, Yčo, M. Petrausko, Basanavičiaus, vysk. Karevičiaus, Biliūno — 61 laiškas, Lazdynų Pelėdos — 50. Savo paskaitą dr. Maciūnas pagyvino įdomiomis ištraukomis iš laiškų.

Dr. B. Kaslas kalbėjo apie Baltijos valstybių tarpusavio santykius. Lietuva, Latvija, Estija 1934 m. sudarė Baltijos valstybių są-

jungą. Gindamos savo saugumą, jos pasitarnavo Europos taikai. Jau 1918 m. estai buvo sudarę Baltijos santarvės planus. Lenkija stengėsi Baltijos valstybes suskaldyti ir padaryti savo satelitais, Rusija nenorėjo Baltijos valstybių sąjungos, todėl nusprendė pasirašyti nepuolimo sutartis, kad Baltijos valstybės jaustųsi saugios ir nebeitų tarpusavio sąjungon. Baltijos valstybių sąjunga nuo 1934 m. siekė bendradarbiavimu išlaikyti saugumą, taiką. Įvyko 9 Baltijos valstybių užs. reikalų ministrų konferencijos.

Visos mokslo ir kultūros simpoziumo paskaitos bus išspausdintos atskiru leidiniu, kurį redaguoja prof. R. Šilbajoris.

Raštu suvažiavimą sveikino inž. Br. Nainys (PLB), K. Škipa (Laikin. vyriaus.), prel. V. Balčiūnas (Krikšč. Gyvenime).

Mokslininkas ir lietuvių visuomenė

Ketvirtad. vakarą įvyko simpoziumas tema "Mokslininkai ir lietuvių bendruomenė: integracija ar izoliacija". Moderatorius — dr. J. Gimnius. Įžangoje dr. J. Gimnius pažymėjo, kad okupuotoje Lietuvoje, išskyrus lituanistinius dalykus, mokslinė kalba jau yra rusų. Šitokioj padėty išeivijos uždaviniai ypatingi. Reikia mūsų elito, mūsų mokslininkų įsijungimo į lietuvišką visuomenę.

Dr. E. Vaišnienė pasisakė, kad yra peržiūrėjusi JAV ir Kanados doktoratų sąrašus ir surado 267 lietuvius. Iš tikrųjų skaičius turėtų būti didesnis, 63% tikslųjų mokslų, 37% humanitarinių. Iš 267 vyrų yra 86%, moterų 14%. Daugiausia chemijos — 60, inžinerijos — 30, kalbos ir literatūros — 14. Iš pavardžių sprendžiant, atrodo, kad 55% daktarų iš ankstyvesnių ateivių. Apie trečdalis įsijungia į lietuvišką veiklą.

Draugas

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

ISPŪDŽIAI IŠ SIBIRO

Stefanija Rūkienė

Norėjo pasmaugti

Mane taip nuoširdžiai perspėjęs saugotis šnipų ukrainietis, per kitus pasikalbėjimus papasakojo šį tą apie save. Jo tėvai Ukrainoje turėjo didelį ūkį. Bolševikinė valdžia nubuožino — viską atėmė. Jį dar visai jauną pasodino į kalėjimą. Kartą kaliniai buvo pėsti varomi kitam kalėjimui. Šalia kalinių voros jis pamatė partietį, kurs dalyvavo jų šeimos nubuožinime ir vilkėjo iš jo atimtu odiniu švarku.

—Nepajutau, kaip šokau iš kalinių voros, griebiau jį už gerklės ir pradėjau smaugti. Mano pyktis ir įtūžimas buvo toks didelis, kad nejutau šautuvų buožių smūgiu ir spardymu. Supuolę sargybiniai atplėšė mane nuo mano šeimos ir mūsų tėvynės priešo. Teismas nuteisė mane mirti. Padaviau malonės prašymą

ir mirties bausmę pakeitė dvidešimt penkeriais metais kalėjimo.

— Kalėjimas, karceriai ir kamerų šnipai. Kameroje pilna nepataisomų kriminalinių nusikaltėlių. Blogas maistas, troškus kamerų oras greit pakerta ir stipriausią organizmą. Vėliau darbo stovykla, sunkūs ir pavojingi miško darbai ir ..

Čia kažką baisaus prisiminęs pasipurto ir pasakoją toliau:

Išvaro miškan dirbti. Kriminalistai susikuria laužą ir šildosi. Ateina kalinys papiroso užsidegti. Kirvio smūgis galvon ir žmogus jau nebegyvas. Geresnius kalinio drabužius pasiima, mėšą supiausto, o lavoną sudegina. Vakare keptą žmogieną neša stovyklon ir pardavinėja badaujantiems kaliniams. Stovyklos administracija ir sargybiniai prieš kriminalistys būna bejėgiai. Pastarieji esti stovyklų viešpačiai. — baigė savo pasakojimą ukrainietis.

SACHALINE TIK NUMERIAI

Sachaline yra darbo stovykla, iš kurių kaliniai gyvi neišvengia. Ten patekęs pasmerktasis netenka sa-

vo vardo ir pavardės. Visi nubaustieji gauna numerius.. Niekas nežino ir net nesiteirauja, kas ir iš kur esi. Kalinių pavardes atstoja numeriai ir miršta ne žmonės, o tik numeriai.

OLESIA

Pievose susipažinau ir su ukrainiete Olesia. Ji buvo tik 30 metų, bet jau aštuoneris metus išsėdėjo kalėjime ir dabar atitremta Sibiran. Olesia ir tūkstančiai kitų Ukrainos jaunuolių priklausė patriotinio po grindžio organizacijai, kuri tvarkėsi kariškais pagriniais ir kurios nariai buvo ginkluoti.

Pasak jos, gavai įsakymą ir privalai jį įvykdyti. Baisu buvę anais laikais Ukrainos lygumose. Plačiuose ir derlinguose laukuose naktimis liepsnojo didžiausi kūgiai kviečių ir jų gaisrai nušviesdavo tamsias pavergtos šalies naktis. Smuko upėsna tiltai, virto nuo bėgių ilgiausi traukiniai, sproginėjo fabrikų krosnys ir j padanges lėkė komunistų partijos būstinės.

Tai buvo Ukrainos patriotų kova su krašto pavergeju. Jie daug galvų paguldė už savo krašto laisvę, geležinė Kremliaus ranka betgi juos sutvarkė. b.d.

Petras Pakalnis

JUNGTINĖS AMERIKOS VALSTYBĖS

1976 m. Jungtinės Amerikos valstybės minės 200 metų nepriklausomybės jubiliejų. Ta proga visos 50 valstybių ir 5 teritorijos įsteigė centralinius komitetus, kurie nagrinėja žmonių pasiūlymus, kaip būtų galima geriau ir įspūdingiau atšvęsti tą retą ir prasmingą šventę. Štai keletas pasiūlytų projektų.

PLANAI

Garsieji Smithsono institutai planuoja 1976 m. vasarą festivalį, kurio metu 2.500 menininkų parodys JAV kultūros pradžią ir jos tęsinį iki mūsų laikų. JAV vidaus reikalų ministerija pritarė programai švęrinti JAV orą, vandenį ir žemę dvišimtajam gimtadieniui, o mokyklų vaikai pasodins tais metais 200 milijonų medelių šalia kelių ir parkuose. Kongreso knygynas atspausdins jubilėjaus proga 18.000 laišku ir kitų dokumentų, rašytų delegatų tarp 1774 ir 1779 metų Kontinento Kongresui. Tautinis meno rėmėjų sambūris remis 5.600 chorų, 2.500 teatrų, 6.000 muziejų, 320 rajonines šokių grupes ir 100 didesnių simfoninių orkestrų, kad gražintų meną j amerikiečių gyvenimo centrą. Kolorado valstybė, atsisakiusi 1976 m. ruošti savo teritorijoje žiemos olimpiadą, nori atstatyti istorinius fortus ir paruošti 100 naujų parkų. Alabamos valstybė steigia kiekviename mieste ir miestelyje 1976 m. akcijos komitetus, kurie sodins gėles, remontuos namus, parūpins parkams suolus ir gražins savo valstybę įvairiais būdais.

PIRMIEJI REIKALAVIMAI

Senieji JAV gyventojai pradžioje buvo tik anglai. Juos valdė karalių skiriami gubernatoriai. Varginami visokių įstatymų ir potvarkių, 1774 m. rugsėjo 5 dieną dvylikos kolonijų atstovai susirinko Philadelphiaje ir, gerai viską aptarę, pasė teisų ir nusiskundimų deklaraciją, kurią vėliau nusiuntė Anglijos karaliui. Tas Kontinento Kongresas nutarė susirinkti ir sekančiais metais ir pasiūlyti koks bus karaliaus atsakymas. Karalius atsisakė priimti amerikiečių peticiją, o Anglijos parlamentas nenorėjo panaikinti kai kurių neteisingų įstatymų. Suprasdami, kad taisykiu būdu nieko nelaimės, kai kurie kongreso dalyviai pradėjo raginti miestų ir miestelių

gyventojus įsigyti ginklų ir priešintis Anglijos pareigūnams.

PIRMIEJI ŠŪVIAI IR AUKOS

Matydamas, kad kolonijų gyventojai ginkluojasi, 1775 m. balandžio mėnesio 19 dieną anglų generolas Gage nusiuntė į Concord miestelį kareivių būrį, atimti ten sutelktus kolonistų ginklus ir areštuoti jų vadus, Samuelį Adams ir Joną Hancock. Generolas tikėjosi galėsiąs tokiu būdu įbauginti patrijotus ir išvengti sukilimo. Bet patrijotai sužinojo apie jo planus ir vienas jų, Povilas Revere, pranešė Lexingtono gyventojams, kad britai jau atžygiuoja. Tuokart ginkluoti patrijotai išėjo jų sutikti. Britų karininkas liepė jiems išsiskirstyti. Kai jie nepaklausė, keli kareiviai, nelaukdami komandos, paleido į juos šūvius ir nušovė 8 kolonistus. Nužygiavę į Concordą, kareiviai sunaikino viską, ko kolonistai negalėjo paslėpti. Kai patrijotai pradėjo į juos šaudyti, kareiviai traukėsi į Bostoną. Bet pakeliui jie taip buvo puolami iš visų pusių, kad britai prarado apie 300 kareivių. Patrijotų krito apie 100. Taip prasidėjo JAV Revoliucijos Karas.

PASKELBIA NEPRIKLAUSOMYBĘ

Antrasis Kontinento Kongresas susirinko 1775 m. gegužės 10 dieną. Jonas Hancock buvo išrinktas Kongreso prezidentu, o Jurgis Washingtonas paskirtas kariuomenės vadu. Karas su anglais buvo vargingas ir užsitęsė iki 1781 m. rudens. Prieš tai, 1776 m. liepos 4 dieną, 13 buvusių Anglijos kolonijų pasiskelbė nepriklausomybės valstybėmis. Jos sudarė laisvą konfederaciją. 1787 m. konfederacijos Kongresas priėmė JAV konstituciją, kuri su mažais pakeitimais galioja ir šiandien.

PILIEČIŲ KARAS

1860 m. JAV prezidentu buvo išrinktas Abraomas Lincoln. Kadangi jis pasisakė už vergijos panaikinimą, tais pačiais metais Pietų Karolinos valstybė išstojo iš JAV. Jos pavyzdžiu pasekė ir kitos 6 pietų valstybės. Jos sudarė Konfederuotas Amerikos Valstybes, priėmė naują konstituciją ir išsirinko prezidentą. Lincolnas, saugodamas JAV konstituciją, nenoromis turėjo prieš jas kovoti. Civilinis JAV karas pasibaigė 1865 m. šiaurės valstybių laimėjimu. Nupirkusios iš Prancūzijos Louisiana ir iš Rusijos Alaską, JAV atėmė iš Meksikos New Meksiko. Pabu-

vusi kiek laiko nepriklausoma, Texas valstybė pati prisijungė prie JAV.

GREIT AUGA

Augant JAV teritorijai, didėjo jos miestai, kilo pramonė ir prekyba bei tobulėjo žemės ūkis. Ilgainiui JAV tapo patrauklus kraštas, į kurį pradėjo plaukti visų kraštų veržlūs emigrantai. Pagal 1940 m. gyventojų surašinėjimą, JAV gyveno 34 milijonai svetimtaucių, kurių trečdalis buvo gimę įvairiose Europos valstybėse. Tomis pačiomis žiniomis 1940 m. JAV gyveno 394,811 lietuvių, iš kurių 165.771 buvo gimę Lietuvoje.

TADA IR DABAR

Artinantis 200 metų nepriklausomybės jubiliejui, ne vienas save klausia, ar šiandien Jungtinėse Amerikos Valstybėse tebeviešpatauja toji pati dvasia, kuria pasižymėjo pirmieji pionieriai. Į tą klausimą Eric Sloane žymus JAV dailininkas, publicistas ir kultūros istorikas taip atsako.

Pirmieji emigrantai pasižymėjo pagarba šeimai, tautai ir kraštui, vėliavai ir įstatymams, žmonijai ir sau pačiam. Dabar, kada deginamos arba niekinamos JAV vėliavos, patriotizmas yra žemai kritęs.

Seniau pionieriai mėgo sunkiai dirbti. Darbas buvo jų gyvenimo dalis, malonumas ir gyvenimo pasitenkinimas. Dabar sunkus darbas laikomas negarbingu užsiėmimu, bausme arba bens neišvengiama blogybe. Dabar stengiamasi gauti gerą atlyginimą už menkiausią darbą. Darbas yra darbas, kada už jį atlyginama. Darbas be atlyginimo yra malonumas.

Pirmieji JAV emigrantai pasižymėjo taupumu. Dabar taupumas laikomas godumu arba neturtu.

Kai pirmasis laivas sustojo prie kranto, emigrantai susirinko maldai. Jie meldėsi taip pat ir išlipę iš laivo. Dabar malda ir dėkingumas išeina iš mados.

Seniau Šventasis Raštas buvo tautinio gyvenimo šaltinis ir bažnyčios būdavo kaimų centrai. Dabar namai statomi apie bankus ir žmonės garbina pinigą.

Prieš 200 metų niekas ne-skubėdavo. „Kas skuba“, taip sakė Benjaminas Franklinas, „tas gaisina laiką“. Dabar skuba visi, o sutaupę pora minučių, nežino, ką su jomis daryti. Bet senieji ir naujieji amerikiečiai neprarado vilties. Gyvendami šiandien, jie gali svajoti apie rytdieną ir mokytis iš praeities.

SUBATELĖ

Kai ateina subatėlė,
Visos panos susivėlę
Visą dieną plaukus suka, —
Kad susuktų sau berniuką.

Visos panos — baisios ponios
Mėgdžioja amerikones.
Vyrams jas sunku atskirti
Negi duosi barščius virti?

Negi duosi drobės austi,
Imsi prie verpimo spausti?
Visos jos gražiai atrodo!
(Tik frizūros atsibodo...)

Reiks įvesti naują madą
Padaryt panų parodą:
Tas, kur baisiai susivėlę, —
Siūsim šokti blezdingėlę.

Ir jei būtų toks skandalas,
Jei kurių plaukai normalūs, —
Išsinešim jas per langą,
Nes jų "markė" taip pabrango!

"Kreivos šypsenos",
"Ateitis", nr. 2.

Vardai

Ei, Barbora, lipk per tvorą
Gausi vištų porą.

Agota bagota:
Turi bitę kaip telyčią.
Bitininką kaip veršiuką.

GERA GALVA PAIKAM...

Iš 4 psl.

jorų kilmės. Čia ir matosi kažkoks fatalinis, tiesiog klaidus vaizdas: nuo Jogailos ligi Pilsudskio aferos Lietuvos nykimui vadovavo lietuviško kraujo vyrai, nežiūrint, ar jie buvo karūnuoti ar ne.

Optimistai namui degant

Yra optimistų, kurie mėgsta sakyti, esą mes ir smarkiai lenkinami bei rusinami, prisikėlėm savaimingam gyvenimui. Taip prisikėlėm, bet liko nykus gabalėlis, siauras kraštelis etnografinės Lietuvos, tarsi buvusi Valančiaus laikų vyskupija. Tai ir viskas. O didžiulės sritys visuose kampuose sudilo. Dar mūsų pačių akyse didžiuliai plotai — Lyda, Smurgainys, Brėslauja, Suvalkai, liūdkštos sritis, Mažosios Lietuvos plotai, nustojo lietuviybei egzistavę, nustojo čia skambėjusi lietuvių kalba. Štai šalia optimizmo kyšo tragiški rezultatai — liūdna dabartis su tirpimais iš visų pusių: Lietuvos pakraščiai ir mes tremtyje, kurioje nutautėjimas pasireiškia neišaiškintom, varganai tragiškom menkavertiškumo apraiškom. Jeigu kas suorganizuotų nutautėjimo olimpiadą, tai joje mes, lietuviai, ypatingai buvę inteligentai, susižertume didžiausią skaičių aukso medalių.

MŪSŲ ŽINIOS

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

LRK Bendruomenės choras turėjo labai jaukų, linksmą N. Metų sutikimą. Šiomet ypač gausu buvo jaunimo: visas Nemunas ir kiti. Gerai paruošti valgiai, dainos, juokai kėlė nuotaiką. N. Metų rytą daugelis nenorėjo skirstytis. Teko išjungti šviesas. Ir visa tai atsitiko be didelių skelbimų. Bene tik vieną kartą buvo žinutė M. Lietuvoj, jog choras rengia NM sutikimą.

IŠ LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Pritrūkus savanorių mokytojų lituanistinei Zelinai mokyklai k. H. Šulcas pakvietė mokytojauti kapitoną Juozą Čiuvinską. Jis pradėjo darbą 1972-73 mokslo metais. Jam teko jau gana gerai lietuviškai kalbančių grupė, todėl teko daugiausiai dėmesio kreipti į kalbos taisyklumą, gramatiką. Bet ta grupė išėjo trumpą Lietuvos istorijos apžvalgą, šiek tiek geografijos. Supažindinta ir su įvairiais lietuviškais papročiais bei gamta.

1973 metais tos grupės tobulinimasis nutrūko, nes daugelis mergaičių pradėjo dirbti ir mokytis kitose mokyklose, todėl šių kursų baigti nebegalėjo.

Kap. J. Čiuvinkas suorganizavo tada kitą, jaunesnių grupę, nuo 14 iki 18 m. amžiaus, kurie nedirba, o tik lanko mokyklas. Šita grupė tęs savo pamokas ir šiais 1974 metais Pamokos bus trečiadieniais ir penktadieniais nuo 20 v. iki 21,15 min. Ši grupė ryžosi išmokyti laisvai kalbėti, gerai rašyti lietuviškai iki šių metų galo, kad galėtų laisvai dalyvauti 1975 metų jaunimo kongrese, o vėliau susirašinėti su kitų kraštų lietuviškuoju jaunimu. Tai tikrai gražus užsimojimas, kad tik ištesėtų. Norintieji prisidėti prie šitos grupės malonėkit registruotis Jaunimo namuose pas kunigą saleziečius. Kursai neapmokami. Vietinintė sąlyga yra pasišventimas lankyti visas pamokas ir norėti išmokyti savo senelių gražią kalbą.

Šiuo metu tas būrelis susideda iš šių studentų:

Nancy Narbutis, Suely Rulevas Vera Liucija Karašauskas, Arnaldo Zizas, Sonia Regina Bareišis, Maria Lucia Bareišis, Cecilia Narnartonis, Carlos Jočys, Beatriz Bacevičius, Flávio Bacevičius ir Danutė Silickas.

(Visi vardai pavardės įrašyti taip, kaip ištariami portugalų kalba)

Po atostogų šios grupės pamokos prasidės 1974 metų kovo 1 d. Laimingų N. Metų kaip mokiniams, taip ir jų tėveliams.

Kap. Juozas Čiuvinkas.

SUSĖLPTI

Kalėdų švenčių ir N. Metų proga sušėlotos 7 suvarausios lietuvių šeimos, pinigais (290 kr), rūbais, avalyne ir maisto produktais

Dvi sušėlotos šeimos gyvena Mookoje, kitos po vieną B. Retiro, Tucuruví, Jaçana, Casa Verde, Vila Granada.

Pinigais ir daiktais saukojo garsi džiaizai lietuviai Mookoje (220 kr kurių 120) surinko ksavera Musnickienė. Sušėlptųjų vardu visiem aukotojam nuoširdus ačiū.

Klebonas kun. P. Daugintis, S. S. SUSITUOKĖ

Valentino ir Lyrios A. Beivydu duktė Clarice su Reinaldo Garcia Puerto, šeštadienį, sausio 5 d. Vestuvių puota buvo šv. Kazimiero parap. salėje. Dalyvavo labai daug svečių.

PIRMAJŲ PENKTADIENI

aplankyta 12 šv. Kazimiero parapijos senelių ir ligonių, suteikti sakramentai, kai kam ir pašalpa.

KULTŪRINĖ POPIETĖ

Per Trijų Karalių šventę 16, 30 val. Zelinai Jaunimo namuose p. Magdalena Vinkšnaitienė surežisavo kultūrinę popietę. Ji buvo ne per ilga ir įvairi, ir visa linksmo pobūdžio, ar tai „paskaitos“, ar dainos, ar pasaulinio reporterio pranešimai (A. Vinkšnaitis). Viskas persunkta juoko ir dalyvavai, gausiai plodami, pasirodė labai patenkinti.

Programą išpildė: Arūnas Steponaitis, A. Vinkšnaitis, M. Vinkšnaitienė, Stasė Kamantauskaitė, Liucija Jodelytė, p. Zizas su savo dukrelėm, p. Guzikauskas su dukra Nilza, penkios mergaitės padainavo akompanuojant. Cerniauskui ir Ramoškai. Šešetas šokėjų pašoko Žiogelį ir Lenciugelį.

Po programos jaukios vaišės.

Kiek tikrai buvo publikos, korespondentas gerai žino, bet nediršta parašyti, nenori niekam gėdos padaryti.

UŽSIMOKĖJO UŽ M.L.

Antanas Mizeikis 30 kr. Anat. Jakutienė 35 kr. Viktoras Saltenis 36 kr. Norbertas Stasiulionis 66 kr. už 1973 ir 1974 m.

Po 40 kr.: St. Gervetauskas, M. Nimickienė, J. Jurinas, P. Jočys, D. Laucius, Iz. Saulytis, Magd. Makarevičienė, Teklė Girčienė, V. Banys, Veron. Vaikšnorienė.

Po 50 kr.: Zen. Jesterzemskis, Vincas Orentas, Pr. Satkūnas.

Veronika Bučienė 15 už II 1973 m. pusmetį.

Stasys Kumpis iš Terezopolio 120 kr. Jis per Jona Bagdžiu atsiuntė ir Br. L. Bendruomenei 80 kr. dovana – solidarumo įnašas, ir po simtine Nemunui bei LK Bendruomenės chorui. Tam dosniam tautiečiui ypatinga pagarba ir padėka.

Kap. Juozas Čiuvinkas 164 kruzeirus.

KAS NEGAVOT ZELINOJE IR JOS APYLINKĖJE PIRMOJO 1974 METŲ NUMERIO. MALONĖKIT KREIPTIS Į P.

ŠIO NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAS

LIETUVIŲ R. KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CHORAS

Jam už gražų ir be jokio honoraro duotą kalėdinį koncertą ir už šią paramą M. Lietuvai nuoširdžiai dėkoja jos

Administracija

KAZIMIERŲ TRIUBŲ, gal patogiausia Jaunimo namų užkandinėje vakarais. Iki šiol NESIOJĖS ML TOJE APYLINKĖJE VAIKINAS IŠVYKO ATOSTOGŲ PAMIRŠĘS PALIKTI SKAITYTOJŲ ADRESUS. TIKIMĖS ARTIMIAUSIU LAIKU TAI SUTVARKYTI.

MIRĖ

Gruodžio 4, 1973 metais, a. a. VALDEMARAS DAUGIRDAS. Gyveno Parque d. Naçoes.

Gruodžio 30 – a. a. PRANAS GIRNIUS, 69 m. amžiaus. Liko žmona ir ištekejusi duktė.

ZELINOS M. APAŠTALAVIMAS PRANEŠA:

Kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį Apaštalavimo susirinkimas būna 16 iki 17 valandos. Nuo 17 iki 18 yra šventoji valanda. Dalyvauti gali ir nenariai.

GERA NAUJIENA

Vasario 3 dieną 16 valandą pakartos linksma komedija VISUOMENĖS VEIKĖJAI, Zelinoje, serų pranciškiečių salėje. Kas jos negalėjo matyti pirmą kartą, galės dabar pasidžiaugti, daug ir mačiusių galės antrą kartą pasigėrėti.

JAUNIMO STIPENDIJŲ PINIGINĖ APYSKAITA

a. Surinktos penkios pilnos stipendijos po 400 dolerių kiekviena – 2000 dolerių arba 12.000 kruzeirų.

Pinigai įdėti į „Valbras“ (Corretora brasileira de valores, r. 15 de Novembro, 228, 6 and. Tel. 36-44 78) „Comunidade lituano-brasileira“ vardu, a/c Pe Herman ir Jonas Dimša ir Pe P. Daugintis vardais

b. Per 1973 metus išimti 6.600 cr ir taip išdalyti:

3500 studentui Arnaldui Zizui, 1750 kr. Stud. Marytei Aleknavičiutei ir

1750 stud. Laimai Vosyliutei.

Liko kasoje „Valbras“ 7.400 kr. (su pelnu) kuriu 5000 yra įšaldyti vieneriems metams, o 2.400 liko nuolatinei dispozicijai, reikalui esant panaudoti stipendijoms.

c. Dar buvo gauta 829 dol. jaunimo reikalams bendrai. Iš jų 100 dol. skiriami stovykloms, 10 dol. skautų reikalams pagal aukotojų valią.

Kun. H. Šulcas.

RIO IR NITEROI ŽINUTĖS

Nancy Regina Gaulytė baigė atskaitomybės (contabilidade) fakulteta, o jos sesuo Vera – vaistininkystės. Vera pradės ketvirtuosius bio-chemijos metus ir ruošiasi medicinai. Ju tėvelis Kazimieras Gaulia yra veiklus lietuviu kolonijos narys ir Papelaria e Tipografia KAGE direktorius Rio ir Brasilia miestuose.

Dubauskai Savo tėvus Dubauskus aplankyti Kalėdų švenčių proga iš Čikagos atskrido J. Dubauskas su žmona ir pabus keleta savaitių. Jaunasis Dubauskas Čikagoje verčiasi automobilų prekyba, o žmona dirba šv. Kryžiaus ligoninėje. Svečiai rado p. Dubauskiene jau pasveikusia po ilgesnės ligos.

KALĖDOS mišias lietuviams laikė ju klebonas prel. P. Ragažinskas ir T. Antanas Saulaitis. Sausio 6 irgi buvo pamaldos 11 valanda. Kitos pamaldos bus VASARIO 16-os minėjimo metu, vasario 17 diena.

Po 11 valandos iškilmingu mišiu įvyks iškilmingas aktas katedros parapijos salėje. Kalbėti pakviestas teisės profesorius Franquini Neto. „Lituania Ouro Setentrional“ autorius ir Lietuvos valstybės apdovanotas garbės ordinu. Pramatyta ir trumpa programa.

Bus daugiau

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal. 4421

01000 São Paulo ESP

Diretor Responsável

DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator João Klidytor

Administrador P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 130 kr.; Paskiro numerio kaina: 30 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Stripsai ir korespondencijas redakcija taso, perivarko savo mąstymais. Neatskoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti stripsai nebūtina. Išeiklia redakcijos ir leidėjų nuomone. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.